

MATEMATIKANI O'RGANISHNI KUCHAYTIRISHDA QIZIQARLI MASALALARNING AHAMIYATI

Rahmonova Zulayxo Muzaffarovna

Pastdarg'om tumani 47-maktab matematika fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Matematik ta'lim o'quvchilarning analitik tafakkurini, masalani yechish va mantiqiy fikr yuritish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Qiziqarli muammolarni matematikani o'rganishga kiritish o'quvchilarni jalb qilish, faol o'rganishni rag'batlantirish va ularning matematik bilimlarini oshirish uchun kuchli yondashuv sifatida paydo bo'ldi. Ushbu maqola qiziqarli masalalarning o'quv jarayonidagi ahamiyatini o'rganadi, ularning afzalliklarini ta'kidlaydi va o'qituvchilarga ushbu muammolarni matematika darsiga samarali integratsiya qilish uchun amaliy strategiyalarni taqdim etadi. Qiziqarli masalalarni qo'llash orqali o'qituvchilar qiziqishni uyg'otadigan, tanqidiy fikrlashni rivojlantiradigan va o'quvchilarga ishonchli va malakali matematik bo'lishga imkon beruvchi dinamik o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Kirish Matematika - mantiqiy fikrlash, mavhum fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiruvchi asosiy fan. Matematikani o'qitishning an'anaviy yondashuvlari ko'pincha eslab qolish va protsessual algoritmlarga tayanadi, bu esa o'quvchilarning qiziqishini o'ziga jalb eta olmaydi yoki ularning matematik fikrlash qobiliyatini rivojlantirmaydi. Bundan farqli o'laroq, qiziqarli masalalar o'quvchilarga tadqiq qilish, matematik tushunchalarni qo'llash va mavzuni chuqur tushunishni rivojlantirish uchun boy kontekstni taqdim etadi.

1. Matematikani o'rganishda qiziqarli masalalarning afzalliklari

1.1 Ishtirok etish va motivatsiyani rivojlantirish

Qiziqarli masalalar murakkab va tegishli matematik vaziyatlarni taqdim etish orqali o'quvchilarning e'tiborini va qiziqishini tortadi. O'quvchilarni mazmunli va o'zaro bog'liq bo'lgan muammolarni hal qilish faoliyatiga jalb qilish orqali o'qituvchilar ichki

motivatsiyani rivojlantirishi, matematikaga ijobiy munosabatni rivojlantirishi va matematik muammolarni o'rganish va hal qilish istagini oshirishi mumkin.

1.2 Tanqidiy fikrlash va mulohaza yuritish ko'nikmalarini rivojlantirish

Qiziqarli masalalar talabalardan tanqidiy fikrlashni, ma'lumotlarni tahlil qilishni va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishni talab qiladi. Ochiq yoki ko'p bosqichli masalalarni taqdim etish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni turli strategiyalarni baholashga, matematik tushunchalarni ijodiy qo'llashga va taxminlar qilishga undaydilar. Ushbu tadbirlar matematik g'oyalarni chuqurroq tushunishga yordam beradi va yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi.

1.3 Muammoni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqish

Qiziqarli masalalar talabalarga muammolarni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqish va ularni turli kontekstlarda qo'llash imkoniyatini beradi. Bir qator matematik muammolarga duch kelgan holda, talabalar sabr-toqat qilishni, turli yondashuvlar bilan tajriba qilishni o'rganadilar va moslashuvchan muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Ushbu tajribalar talabalarni murakkab matematik muammolarni hal qilish va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini real vaziyatlarga o'tkazish uchun vositalar bilan jihozlaydi.

1.4 Matematik aloqa va hamkorlikni rivojlantirish

Qiziqarli masalalar ko'pincha o'quvchilardan matematik fikrlashlarini muloqot qilishni va tengdoshlari bilan hamkorlik qilishni talab qiladi. Munozaralar, guruh ishi va taqdimotlar orqali talabalar strategiyalarni baham ko'rishlari, o'z fikrlarini asoslashlari va turli nuqtai nazarlardan o'rganishlari mumkin. Matematik aloqa va hamkorlik talabalarning matematik tushunchalarni tushunishlarini kuchaytiradi va qo'llab-quvvatlovchi va inklyuziv o'quv muhitini rivojlantiradi.

2. Qiziqarli masalalarni amalga oshirishning amaliy strategiyalari

2.1 Haqiqiy dunyo va kontekstli muammolar

Haqiqiy hayotga taalluqli yoki mazmunli kontekstda joylashgan qiziqarli muammolarni taqdim eting. Matematikani haqiqiy vaziyatlarga bog'lash orqali o'quvchilar matematik tushunchalarning amaliy qo'llanilishini ko'rishlari va mavzuni chuqurroq tushunishlari mumkin.

2.2 Ochiq va tergov muammolari

Bir nechta hal qilish yo'llari bo'lgan yoki talabalardan tekshiruv o'tkazishni talab qiladigan ochiq muammolarni taqdim eting. Bu turdagi masalalar matematik izlanishlarga yordam beradi, ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi va o'quvchilarga mustaqil ravishda muammoni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqishga imkon beradi.

2.3 Muammoli ta'lim va loyiha asosidagi vazifalar

Qiziqarli muammolar atrofida aylanadigan muammoli ta'lim yondashuvlarini yoki loyihaga asoslangan vazifalarni qo'shing. Ushbu yondashuvlar talabalarga murakkab matematik masalalar bilan shug'ullanish, hamkorlikda ishlash va matematik tushunchalarni chuqur tushunish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

2.4 Texnologiya integratsiyasi

Qiziqarli muammolarni o'rganish va vizualizatsiya qilishni yaxshilash uchun interaktiv simulyatsiyalar, matematik dasturiy ta'minot va onlayn resurslar kabi texnologiya vositalaridan foydalaning. Texnologiya o'quvchilarga tajriba o'tkazish, ma'lumotlarni tahlil qilish va muammolarni samarali hal qilish imkonini beradigan dinamik va interaktiv muhitni ta'minlashi mumkin.

Xulosa: Qiziqarli masalalarni matematikani o'rganishga integratsiya qilish o'quvchilarda faollikni oshirish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va muammoni yechish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun zarurdir. Murakkab va tegishli matematik vaziyatlarni taqdim etish orqali o'qituvchilar qiziqishni rag'batlantiradigan, o'quvchilarni kuchaytirishga va matematik tushunchalarni chuqur tushunishga yordam beradigan dinamik o'quv muhitini yaratishi mumkin. Amaliy strategiyalarni amalga oshirish va texnologiya integratsiyasi orqali o'qituvchilar matematikaga bo'lgan muhabbatni uyg'otishi va o'quvchilarni akademik va kundalik hayotida matematik muammolarni hal qilish uchun zarur ko'nikmalar bilan jihozlashlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xudayarovich, Usarov Ravshan. "SO'Z SAN'ATI SEHRGARI." *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ* 38.3 (2024): 164-178.
2. Khudayarovich, Usarov Ravshan, and Mamadiyev Norboy Khursanovich. "ENRICHING THE STUDENT'S VOCABULARY." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 12.1 (2024): 183-186.
3. Усаров, Равшан. "МЕТОДИКА РАЗВИТИЯ РУССКОЙ РЕЧИ В НАЦИОНАЛЬНЫХ УЗБЕКСКИХ ШКОЛАХ." *Евразийский журнал академических исследований* 2.6 (2022): 923-927.
4. Avliyoqulov, Zokir Avazovich. "FEATURES THAT SHOULD BE PAID ATTENTION TO WHEN TEACHING RUSSIAN AT A PEDAGOGICAL INSTITUTE." *Евразийский журнал академических исследований* 2.6 (2022): 676-678.
5. Авлиякулов, Зокир Авазович, et al. "Значимость формирования проектной культуры современного педагога в процессе профессиональной подготовки всестороннее развитой личности учащихся." *Science Promotion* 5.1 (2024): 117-123.
6. Avazovich, Avliyakulov Zokir. "PREPARING FUTURE TEACHERS FOR TEACHING THE RUSSIAN LANGUAGE IN SECONDARY SCHOOLS IN UZBEKISTAN." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 12.1 (2024): 276-281.
7. Avazovich, Avliyoqulov Zokir. "Features that should be paid attention to when teaching Russian at a pedagogical institute." *Journal of Pedagogical Inventions and Practices* 8 (2022): 180-181.
8. Sattorova, Sarvinozxon, Madaminjon Ergashev, and Alimardon Abdullayev. "'SHARQ GAVHARI-QOQON SHAHRI!'(1-QISM)." *Евразийский журнал академических исследований* 2.6 (2022): 185-187.
9. Sarvinozxon, Sattorova, and Manobova Dilafruzxon. "Tasviriy san'at texnologiyasi va nusxa ko'chirish fanida ishlatiladigan materiallar." *Science Promotion* 3.1 (2023): 132-135.
10. Sarvinozxon, Sattorova. "QO'QON NAQQOSHLIK USLUBINING O'ZIGA XOSLIGI." *World scientific research journal* 17.1 (2023): 19-24.
11. Sarvinozxon, Sattorova. "TYPES AND DEVELOPMENT OF APPLIED ARTS IN UZBEKISTAN." *Open Access Repository* 8.11 (2022): 108-111.
12. Sarvinozxon, Sattorova. "HISTORY OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF APPLIED ART." *Open Access Repository* 9.11 (2022): 84-87.
13. Dilobarxon, Sodiqjonova, and Sattorova Sarvinozxon. "Guash bo 'yoqlari bilan ishlash, amaliy mashg 'ulotlar bajarishda guashning ahamiyati va rang texnologiyasi." *Science Promotion* 3.1 (2023): 155-158.